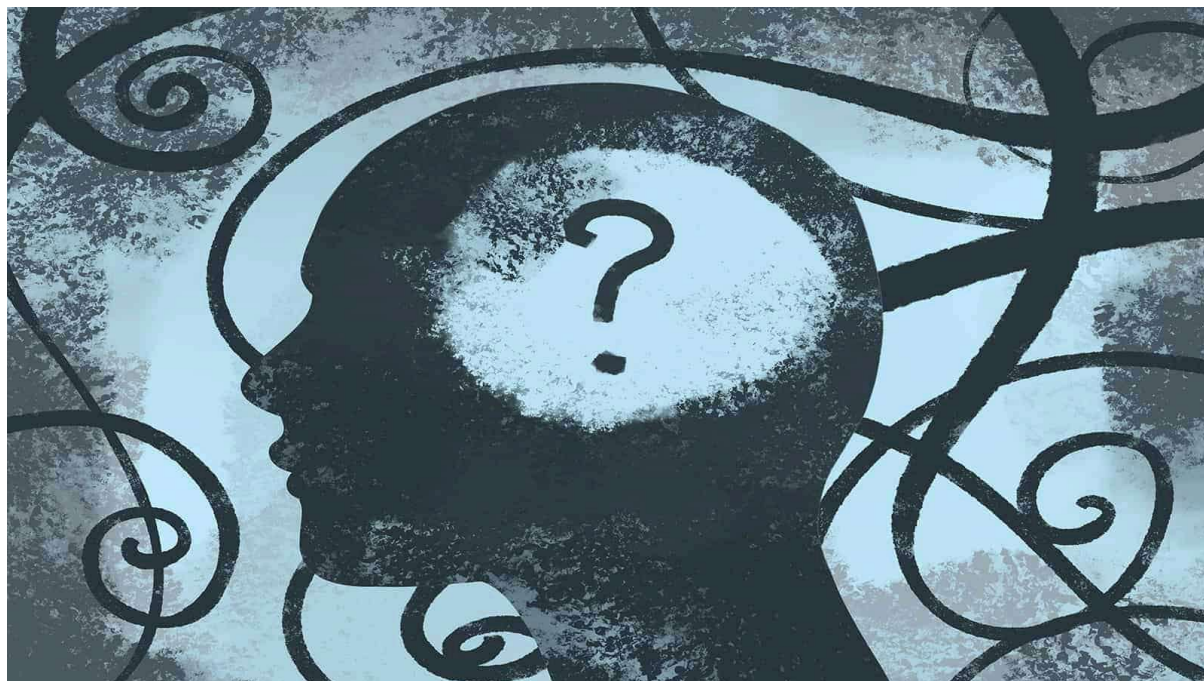

Λεκτική Ικανότητα

Βοήθημα για Κυβερνητικές εξετάσεις.

Απολλώνιος Λειβαδιώτης

2024

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ: ΛΕΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Λογικές Ασκήσεις και Ασκήσεις Επιχειρημάτων
3. Ασκήσεις Αναγκαίων και Επαρκών Συνθηκών
4. Σύνθετες Λογικές Ασκήσεις
5. Ασκήσεις Λογικών Συλλογισμών
6. Ασκήσεις Κειμένων
7. Ασκήσεις Ζεύγη Λέξεων

1. Εισαγωγή

Το τρίτο θέμα της εξέτασης αξιολογεί την ικανότητα του εξεταζόμενου να κατανοεί λεκτικές πληροφορίες (έννοιες, λογικές σχέσεις, επιχειρήματα, μικρά κείμενα) και βάσει αυτών να προβαίνει σε λογικούς συλλογισμούς. Η εξέταση αποτελείται από 30 με 33 (σπανίως 34) ασκήσεις και ο ακριβής αριθμός των ασκήσεων αποτελεί κριτήριο της δυσκολίας του γραπτού. Πιο απλά, περισσότερες ασκήσεις αποτελούν ένδειξη ότι η εξέταση είναι ευκολότερη, και αντίστροφα.

Μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε την εξέταση σε διάφορες ικανότητες-δεξιότητες που αντιστοιχούν σε διάφορες κατηγορίες ασκήσεων. Η πρώτη και σημαντικότερη κατηγορία είναι οι λογικές ασκήσεις και ασκήσεις επιχειρημάτων και απαιτούν τη γνώση βασικής λογικής θεωρίας και συλλογιστική ικανότητα. Συμπεριλαμβάνονται ασκήσεις επιχειρημάτων, λογικές ασκήσεις, ασκήσεις αναγκαίων και επαρκών συνθηκών, καθώς και λογικούς συλλογισμούς. Στο συγκεκριμένο εγχειρίδιο αυτές αντιστοιχούν στα κεφάλαια 2-5. Αν και η καθεμία από αυτές διαφέρει και απαιτεί διαφορετικό τρόπο επίλυσης, η λογική θεωρία και η ικανότητα για συλλογισμό/συμπερασμό βρίσκονται στον πυρήνα τους. Για αυτό τον λόγο, η κατάρτιση σε όποια από τις θεματικές προσφέρει στην εξειδίκευση των υπόλοιπων θεματικών. Αυτό αποτελεί ένδειξη της πολυεπίπεδης κατανόησης που απαιτεί το αντικείμενο της λογικής.

Ενδιαφέρον γεγονός αποτελεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ασκήσεων της εξέτασης εμπίπτουν σε αυτή τη γενική κατηγορία. Για παράδειγμα, στην εξέταση κλίμακας A8 του έτους 2021, 25 από τις 31 ασκήσεις ενέπιπταν σε αυτή την κατηγορία, και συγκεκριμένα 14 ασκήσεις λογικής φύσης, 4 ασκήσεις επιχειρημάτων και 7 ασκήσεις λογικών συλλογισμών. Επίσης, στην εξέταση κλίμακας A8 του 2022, και πάλι 25 από τις 31 ασκήσεις ανήκαν στη συγκεκριμένη κατηγορία, και συγκεκριμένα 11 ασκήσεις λογικής φύσης, 7 ασκήσεις επιχειρημάτων και 7 ασκήσεις λογικών συλλογισμών.

Η δεύτερη κατηγορία ασκήσεων είναι οι κειμενικές ασκήσεις. Εκεί αξιολογείται η ικανότητα του υποψηφίου στην κατανόηση κειμένου και των εμπλεκόμενων εννοιών, καθώς και απλών λογικών σχέσεων μεταξύ των εννοιών. Αποτελούν συνήθως μικρό κομμάτι της εξέτασης (π.χ. 6 ασκήσεις στο γραπτό Α8 για τα έτη 2021, 2022). Τέλος, η τρίτη κατηγορία είναι οι λεξιλογικές ασκήσεις, οι οποίες εξετάζουν την γνώση λεξιλογίου, συνωνύμων και αντωνύμων. Φαίνεται ότι συνήθως δεν αποτελούν μέρος της εξέτασης κλίμακας Α8, ενώ στην εξέταση κλίμακας Α2-Α7 αποτελούν συνήθως μειοψηφία (γύρω στις 3-4 ασκήσεις).

Απόδοση: Οι καπνιστές ευθύνονται οι ίδιοι για οποιοδήποτε ρίσκο παίρνουν από το κάπνισμα.

Η δεύτερη προκείμενη είναι ουσιαστικά η κατάφαση της Υπόθεσης που συναντάται στην πρώτη προκείμενη.

-Μπορεί να εκφράζεται με διαφορετικές λέξεις (αν το σκεφτούμε λέξη προς λέξη), αλλά καλούμαστε να τις αντιληφθούμε ως έχουσες το ίδιο λογικό περιεχόμενο.

Το συμπέρασμα είναι ουσιαστικά η κατάφαση της Απόδοσης που συναντάται στην πρώτη προκείμενη.

-Και πάλι, μπορεί να εκφράζεται με διαφορετικές λέξεις (αν το σκεφτούμε λέξη προς λέξη), αλλά καλούμαστε να τις αντιληφθούμε ως έχουσες το ίδιο λογικό περιεχόμενο.

Το συμπέρασμα είναι **(α) σίγουρα αληθές (ταυτολογία)** επειδή:

- Στην πρώτη προκείμενη δηλώνεται ότι ισχύει μια υποθετική πρόταση (συνεπαγωγή).
- Στη δεύτερη προκείμενη δηλώνεται ότι είναι αλήθεια ότι ισχύει η Υπόθεση.
- Δεδομένου ότι μια υποθετική πρόταση (συνεπαγωγή) είναι λάθος μόνο στο ενδεχόμενο όπου η Υπόθεση είναι αληθής και η Απόδοση ψευδής,
- Γνωρίζουμε ότι η Απόδοση είναι, αναγκαία, όχι ψευδής, και άρα, αναγκαία αληθής. (Θυμηθείτε ότι οι προτάσεις είναι είτε αληθείς είτε ψευδείς).

Ερώτηση 6.

i. Η αύξηση των φόρων στους πλούσιους είτε θα βλάψει την οικονομία είτε θα την βοηθήσει.

ii. Αλλά είναι βέβαιο ότι δεν θα τη βοηθήσει.

Άρα, θα βλάψει την οικονομία.

Ποια από τις παραπάνω δηλώσεις στηρίζει το συμπέρασμα;

- A) Μόνο η δήλωση 1.
 - B) Μόνο η δήλωση 2.
 - Γ) Και οι δύο δηλώσεις μαζί.
 - Δ) Καμία από τις δηλώσεις.
 - Ε) Δεν μπορούμε να απαντήσουμε με βεβαιότητα.
-

Επίλυση

Η πρώτη προκείμενη είναι μια διαζευκτική πρόταση, αποτελούμενη από τις ακόλουθες δύο προτάσεις:

A: Η αύξηση των φόρων στους πλούσιους θα βλάψει την οικονομία.

B: Η αύξηση των φόρων στους πλούσιους θα βοηθήσει την οικονομία.

Η δεύτερη προκείμενη είναι η άρνηση της B.

-Μπορεί να εκφράζεται με διαφορετικές λέξεις (αν το σκεφτούμε λέξη προς λέξη), αλλά καλούμαστε να τις αντιληφθούμε ως έχουσες το ίδιο λογικό περιεχόμενο.

Το συμπέρασμα είναι ουσιαστικά η κατάφαση της A.

-Και πάλι, μπορεί να εκφράζεται με διαφορετικές λέξεις (αν το σκεφτούμε λέξη προς λέξη), αλλά καλούμαστε να τις αντιληφθούμε ως έχουσες το ίδιο λογικό περιεχόμενο.

Η σωστή απάντηση είναι η **Γ) Και οι δύο δηλώσεις μαζί:**

- Στην πρώτη προκείμενη δηλώνεται ότι ισχύει μια διαζευκτική πρόταση.
- Στη δεύτερη προκείμενη δηλώνεται ότι είναι λάθος το δεύτερο σκέλος της διαζευκτικής πρότασης (δηλ., πρόταση B).

- Δεδομένου ότι μια διαζευκτική πρόταση είναι λάθος μόνο στο ενδεχόμενο όπου και οι δύο προτάσεις που την αποτελούν είναι λάθος.
- Γνωρίζουμε ότι η πρόταση A είναι, αναγκαία, όχι ψευδής, και άρα, αναγκαία αληθής. (Θυμηθείτε ότι οι προτάσεις είναι είτε αληθείς είτε ψευδείς).
- Αυτό μας δείχνει ότι χρειαζόμαστε και τις δύο δηλώσεις για να στηρίξουμε το συμπέρασμα, καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν θα μπορούσαμε να αποφανθούμε σε σχέση με το συμπέρασμα. Διάφορες δηλώσεις θα παρέμειναν ενδεχομενικά αληθείς ή ψευδείς, χωρίς να υπάρχει κάποια σίγουρα αληθής δήλωση.

Ερώτηση 7.

- i. Κάθε άνθρωπος θέλει να δείχνει και να νιώθει νεότερος από ότι είναι.
 - ii. Οι άνθρωποι είναι γενικά απρόθυμοι να αποκαλύψουν την ηλικία τους.
- Άρα, κάθε άνθρωπος είναι μεγαλύτερος σε ηλικία από ότι λέει.

Ποια από τις παραπάνω δηλώσεις στηρίζει το συμπέρασμα:

- A) Μόνο η δήλωση 1.
- B) Μόνο η δήλωση 2.
- Γ) Και οι δύο δηλώσεις μαζί.
- Δ) Είτε η Δήλωση 1, είτε η Δήλωση 2.
- Ε) Καμία από τις δηλώσεις.

Επίλυση

Η πρώτη προκειμένη είναι μια συζευκτική πρόταση και αποτελείται από τις ακόλουθες δηλώσεις:

Από την άλλη, αν υποθέσουμε ότι ισχύει το άλλο σκέλος της διαζευκτικής πρότασης, δεν μπορούμε να συμπεράνουμε κάτι σχετικό με τις άλλες δύο προκείμενες. Και αυτό, διότι η Δ δεν αναφέρεται σε κανένα μέρος των 2 προκειμένων.

Η σωστή απάντηση είναι η Δ) **Ή δεν θα μάθει το μυστικό ο Ρένος ή θα το μάθει ο Τάσος.**

-Από το πρώτο σκέλος της 3ης πρότασης (διαζευκτικής), καταφέραμε να συμπεράνουμε διάφορες άλλες προτάσεις, μεταξύ των οποίων και την όχι-B (Δεν θα μάθει το μυστικό ο Ρένος).

-Από την άλλη, το δεύτερο σκέλος της 3ης πρότασης (διαζευκτικής) δεν αναφέρεται στο κείμενο και δεν μπορούμε να συμπεράνουμε τίποτα. Παρόλα αυτά, θα μπορούσε να ισχύει η ίδια η δήλωση (πρόταση Δ). Και για αυτό η απάντηση που περιέχει το ενδεχόμενο να ισχύει και αυτή η πρόταση είναι ορθή.

Ερώτηση 9.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας να αναβαθμίσουμε την εικόνα της εταιρείας μας, υιοθετήσαμε το σύνθημα «υπεροχή μέσω της ποιότητας» για την τρέχουσα εκστρατεία δημοσίων σχέσεων μας. Αυτό αντανακλά και την έμφαση που δίνει τόσα χρόνια η εταιρεία στην ποιότητα. Η εκστρατεία στοχεύει να επικοινωνήσει τον τρόπο με τον οποίο εμείς ερμηνεύουμε την ποιότητα ως τεχνική υπεροχή, ποικιλία προϊόντων, εξυπηρέτηση πελατών και αγοραστική αξία. Είμαστε πεπεισμένοι ότι η συγκεκριμένη επένδυση θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των κερδών.

Αξιολογήστε τα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Η ποιότητα ορίζεται με βάση τέσσερις έννοιες.
 - A) Σίγουρα αληθές
 - B) Πιθανόν αληθές
 - Γ) Ελλιπή στοιχεία

Δ) Πιθανόν εσφαλμένο

Ε) Σίγουρα εσφαλμένο

2. Η εταιρεία στο παρελθόν έδινε περιορισμένη σημασία στις δημόσιες σχέσεις.

A) Σίγουρα αληθές

B) Πιθανόν αληθές

Γ) Ελλιπή στοιχεία

Δ) Πιθανόν εσφαλμένο

Ε) Σίγουρα εσφαλμένο

3. Η επένδυση στις δημόσιες σχέσεις αναμένεται να επιφέρει οικονομικά οφέλη.

A) Σίγουρα αληθές

B) Πιθανόν αληθές

Γ) Ελλιπή στοιχεία

Δ) Πιθανόν εσφαλμένο

Ε) Σίγουρα εσφαλμένο

Επίλυση

Υποερώτημα 1: Η ποιότητα ορίζεται με βάση τέσσερις έννοιες.

Σωστή απάντηση η **A) Σίγουρα αληθές**

-Στο κείμενο δίνεται ένας ορισμός για την ποιότητα.

-Αυτός δίνεται στη βάση 4 άλλων εννοιών.

Υποερώτημα 2: Η εταιρεία στο παρελθόν έδινε περιορισμένη σημασία στις δημόσιες σχέσεις.

Σωστή απάντηση η **Γ) Ελλιπή Στοιχεία**

-Στο κείμενο αναφέρει ότι η εταιρεία στο παρόν τρέχει μια εκστρατεία δημοσίων σχέσεων.

-Παρόλα αυτά, δεν αναφέρει το κατά πόσο η εταιρεία έδωσε σημασία στις δημόσιες σχέσεις κατά το παρελθόν.

-Αναφέρεται μόνο στη διαχρονική έμφαση στην ποιότητα, η οποία όμως δεν υποδεικνύει κάτι σε σχέση με την σημασία που έδωσε η εταιρεία στις δημόσιες σχέσεις. Και αυτό, διότι θα μπορούσε να επιδεικνύει έμφαση στην ποιότητα, χωρίς να την προωθεί.

-Συνεπώς, αυτή η δήλωση δεν μπορεί ούτε να επιβεβαιωθεί ούτε να διαψευσθεί από το κείμενο.

Υποερώτημα 3: Η επένδυση στις δημόσιες σχέσεις αναμένεται να επιφέρει οικονομικά οφέλη.

Σωστή απάντηση η **Α) Σίγουρα αληθές**

-Το κρίσιμο ζήτημα στην συγκεκριμένη ερώτηση είναι το νόημα της φράσης “η συγκεκριμένη επένδυση”. Πιο απλά, σε τι ακριβώς αναφέρεται η εν λόγω φράση.

-Αν πράγματι αναφέρεται στην εκστρατεία δημοσίων σχέσεων, τότε το συμπέρασμα είναι σίγουρα αληθές.

-Αντιλαμβάνομαι ότι ίσως προκύπτει μια αμφισημία, μεταξύ αυτής της ερμηνείας και της ερμηνείας ότι αναφέρεται στην έμφαση στην ποιότητα, σαν γενική προσέγγιση της εταιρείας.

-Δεδομένου όμως ότι αναφέρεται σε “επένδυση” και βασιζόμενοι στα συμφραζόμενα του κειμένου, όπου ουσιαστικά περιγράφεται συνεχώς η εκστρατεία δημοσίων σχέσεων, η πρώτη είναι η πιο εύλογη ερμηνεία.

Σωστή απάντηση η Δ) Κανένα από τα συμπεράσματα δεν ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.

Ερώτηση 5.

Καμία ήπειρος δεν είναι νησί.

Όλα τα νησιά είναι κράτη.

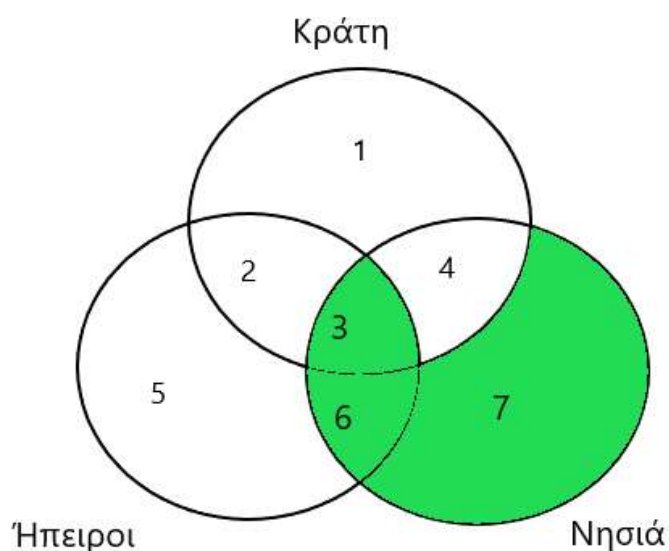
Συμπεράσματα:

- i. Όλες οι ήπειροι είναι κράτη.
- ii. Καμία ήπειρος δεν είναι κράτος.
- iii. Όλα τα κράτη είναι νησιά.

Ποια συμπεράσματα ακολουθούν λογικά από τις παραπάνω δηλώσεις;

- A) Μόνο το συμπέρασμα 1 ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.
 - B) Μόνο το συμπέρασμα 2 ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.
 - Γ) Κανένα από τα συμπεράσματα δεν ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.
 - Δ) Μόνο το συμπέρασμα 3 ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.
 - Ε) Όλα τα συμπεράσματα ακολουθούν λογικά από τις δηλώσεις.
-

Επίλυση

Αξιολόγηση Συμπερασμάτων

i. Όλες οι ήπειροι είναι κράτη.

Σίγουρα λάθος συμπέρασμα, καθώς υπάρχουν ήπειροι που δεν είναι κράτη (περιοχή 5).

ii. Καμιά ήπειρος δεν είναι κράτος.

Σίγουρα λάθος συμπέρασμα, καθώς υπάρχουν ήπειροι που είναι κράτη (περιοχή 2).

iii. Όλα τα κράτη είναι νησιά.

Σίγουρα λάθος συμπέρασμα, καθώς υπάρχουν κράτη που δεν είναι νησιά (περιοχές 1 και 2).

Σωστή απάντηση η **Γ) Κανένα από τα συμπεράσματα δεν ακολουθεί λογικά από τις δηλώσεις.**

Δ. Τη νέα νομοθετική πράξη για την Ασφάλεια των Αιχμαλώτων Πρωτευόντων καταψήφισαν 95 από τους 323 αντιπροσώπους στον Οίκο των ΗΠΑ.

Αναφέρεται στην τελευταία πρόταση του κειμένου.

-Συγγέει η απάντηση το σύνολο των ατόμων που ψήφισαν.

-Είναι 323 υπέρ και 95 κατά (σύνολο 418), αντί 323 σύνολο.

-Συνεπώς, είναι **εσφαλμένη**.

Ερώτηση 4.

Ο σχεδιαστής κινουμένων σχεδίων και κάτοχος πολλών βραβείων Όσκαρ, Νικ Παρκ, ένιωθε σαν ένας νάνος φτιαγμένος από πλαστελίνη καθώς στεκόταν στην πύλη του υπέροχου κήπου στον αριθμό 62 της οδού Γουέστ Γουάλαμπι, μια πύλη που σχεδίασε και μοντελοποίησε εκατοντάδες φορές και την οποία, όμως, δεν είχε δει ποτέ σε μέγεθος μεγαλύτερο από ένα φλιτζάνι του καφέ. Ο κόσμος των Γουάλας και Γκρόμιτ αναδημιουργήθηκε σε μία έκθεση αξίας 2 εκατομμυρίων λιρών στο δεύτερο όροφο του Μουσείου Επιστημών, περιλαμβάνοντας τρελές μηχανές, τεράστια λάχανα, μοχθηρά κουνέλια, μια εκτεταμένη βιβλιοθήκη με θέμα το τυρί και απίθανες συλλογές: μία που παρουσιάζει την εξέλιξη της γαλότσας και ντουλάπια κουζίνας γεμάτα με πακέτα και βάζα που θυμίζουν στοργικά την παιδική ηλικία του Παρκ στο Πρέστον του Λανκασάιρ. (Πηγή: BBC)

Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις υποστηρίζεται καλύτερα από το κείμενο;

A. Ο Νικ Παρκ είναι σχεδιαστής κινουμένων σχεδίων που μεγάλωσε στο Πρέστον και κέρδισε αρκετά Όσκαρ.

B. Η αξία των έργων του Νικ Παρκ εκτιμάται στις 2 εκατομμύρια λίρες περίπου.

Γ. Ο κήπος στην οδό Γουέστ Γουάλαμπι φιλοξενεί τρελές μηχανές, πονηρά κουνέλια και ντουλάπια κουζίνας.

Δ. Το ισόγειο του Μουσείου Επιστημών φιλοξενεί μία έκθεση με θέμα δύο φιγούρες δράσης – τους Γουάλας και Γκρόμιτ.

Επίλυση

A. Ο Νικ Παρκ είναι σχεδιαστής κινουμένων σχεδίων που μεγάλωσε στο Πρέστον και κέρδισε αρκετά Όσκαρ.

Αναφέρεται στην 1η και τελευταία πρόταση του κειμένου.

-Στην 1η αναφέρει ότι κατέχει πολλά βραβεία Όσκαρ, επιβεβαιώνοντας μέρος της απάντησης.

-Στην τελευταία αναφέρει ότι έζησε την παιδική του ηλικία στο Πρέστον, και άρα, εύλογα εκεί είναι που μεγάλωσε.

-Συνεπώς, είναι **η σωστή απάντηση**.

B. Η αξία των έργων του Νικ Παρκ εκτιμάται στις 2 εκατομμύρια λίρες περίπου.

Αναφέρεται στη 2η πρόταση.

-Παρόλα αυτά, η αξία των 2 εκατομμυρίων λιρών αφορά την έκθεση που είναι αφιερωμένη στα έργα του Παρκ και όχι στα ίδια του τα έργα.

-Δεν έχουμε καμία αναφορά για την αξία των έργων του Παρκ.

-Συνεπώς, είναι **εσφαλμένη**.

Γ. Ο κήπος στην οδό Γουέστ Γουάλαμπι φιλοξενεί τρελές μηχανές, πονηρά κουνέλια και ντουλάπια κουζίνας.

Υπάρχει μια αναφορά στη 1η πρόταση και μια στη 2η.

-Συνδυάζει τα δύο δεδομένα με εσφαλμένο τρόπο, καθώς δεν υπάρχει αναφορά για τρελές μηχανές, πονηρά κουνέλια και ντουλάπια κουζίνας για τον κήπο στην οδό Γουέστ Γουάλαμπι.

-Αυτά αναφέρονται μόνο σε σχέση με την έκθεση.

-Συνεπώς, είναι **εσφαλμένη**.

Δ. Το ισόγειο του Μουσείου Επιστημών φιλοξενεί μία έκθεση με θέμα δύο φιγούρες δράσης – τους Γουάλας και Γκρόμιτ.

Αναφέρεται στη 2η πρόταση.

-Η θεματική είναι σωστή, αλλά είναι λάθος η αναφορά σε ισόγειο, καθώς το κείμενο αναφέρει ότι έγινε στο δεύτερο όροφο του συγκεκριμένου μουσείου.

-Συνεπώς, είναι **εσφαλμένη**.

Ερώτηση 5.